

Nieuw Haags Peil van 28 februari 2010

Ook de afgelopen week hebben zich verdere veranderingen voltrokken onder invloed van de val van het kabinet. De PvdA is na de 4 zetels van de vorige week nog 2 zetels gestegen en is dus na de val van het kabinet van 15 naar 21 zetels gestegen. Het CDA raakte 1 zetel kwijt en staat met 25 zetels nu nog maar 4 zetels voor op de PvdA. De PVV stijgt 2 zetels en is met 26 zetels de grootste partij. D66 valt weer 2 zetels terug en scoort met 18 zetels de laagste stand sinds 8 maanden. De kleinere partijen, zoals Partij voor de Dieren en Trots op Nederland hebben blijkbaar te lijden onder de grote publicitaire belangstelling voor de hoofdrolspelers rondom de val van het kabinet en vallen 1 zetel terug.

In een apart document treft u de verwachting aan voor de Gemeenteraadsverkiezingen waarvan de belangrijkste conclusies hieronder worden vermeld. Daarnaast een belangwekkende analyse van de electorale positie van de PvdA en PVV in relatie tot de mogelijke ontwikkelingen naar de Tweede Kamerverkiezingen toe.

Landelijke peiling politieke voorkeur

<i>in zetels Tweede Kamer</i>	verk. TK2006	EP 2009 in TK zetels	GR 2006 in zetels (excl. 35 zetels lokaal)	21/2 2010	28/2 2010
CDA	41	31	26	26	25
PvdA	33	19	37	19	21
SP	25	11	8	11	11
VVD	22	17	21	23	23
PVV	9	26		24	26
Groen Links	7	13	9	13	14
ChristenUnie	6	8	6	7	7
D66	3	17	5	20	18
SGP	2	3	3	2	2
PvdDieren	2	5		3	2
Trots op NL				2	1
Totaal	150	150	115	150	150
PVV+VVD+CDA	72	74		73	74
VVD+CDA+D66	66	65		69	66
PVDA+SP+GrLinks+D66	68	60		63	64

Er is een goed beeld te geven van de ontwikkeling van de PvdA sinds de vorige Gemeenteraadsverkiezingen. In maart 2006 stond de PvdA rond de 30% van de kiezers. Bij de Tweede Kamerverkiezingen in november 2006 was de score 21%. Bij de Europese Parlementsverkiezingen stond de PvdA op 12%, daarna zakte het verder weg, maar sinds vorige week is het gestegen naar 14%, circa de helft van vier jaar geleden.

Belangwekkend is het om te bekijken of die halvering in ongeveer gelijke mate is voorgekomen in alle demografische groepen of dat er duidelijke verschillen zijn. Dan blijkt het volgende:

- In alle leeftijdsgroepen heeft die halvering zich voltrokken. Nog steeds is de PvdA beduidend populairder onder de kiezers boven de 45 dan eronder. Bij de 55 plussers scoort de PvdA 20%, en bij de groep onder de 35 jaar 11%.
 - Terwijl vroeger de PvdA het beter deed onder mensen met een lager inkomen was dat in 2006 al niet meer het geval en nu ook niet.
 - Maar ten aanzien van het opleidingsniveau zien we een belangwekkende verschuiving. De PvdA lijkt steeds minder gekozen te worden door mensen met een lagere opleiding (Mavo en lager). Koos in 2006 nog 32% van die groep voor (oppositiepartij) PvdA, dat is op dit moment slechts 12%.
- Bij de groep met die lagere opleiding is de PVV verre favoriet. 32% van die groep kiest nu PVV en dat is bijna twee keer zoveel dan bij alle Nederlanders. Bij de groep met de hoogste opleiding scoort de PVV duidelijk minder, nl. 10%. De SP scoort zelfs nog iets hoger dan de PvdA onder deze groep. Het geeft ook aan dat de electorale potentie van de PvdA beduidend minder groot is dan 4 jaar geleden bij de Gemeenteraadsverkiezingen.

In een apart stuk wordt beschreven wat er verwacht wordt van de Gemeenteraadsverkiezingen en hoe die uitslag geïnterpreteerd kan worden. De samenvattende conclusies zijn:

- De lokale partijen zullen (wederom) samen de meeste raadszetels krijgen.
- Ondanks het feit dat het CDA in 2006 al geen goede Gemeenteraadsverkiezingen had, zal de uitslag in de meeste gemeenten een verder verlies betekenen. Het evenaren van de uitslag van de Europese Parlementsverkiezingen lijkt al een te hoge hobbel voor deze partij.
- Dankzij het feit dat de PVV in vrijwel geen van de gemeenten meedoet zal de VVD het (duidelijk) beter doen dan 4 jaar geleden en ook beter dan de verkiezingen van het Europees Parlement. Wellicht komt de VVD daardoor in de buurt van de uitslag van het CDA. Almere en Den Haag zullen echter laten zien dat de positie van de VVD landelijk electoraal duidelijk zwakker is dan uit de uitslag van de Gemeenteraadsverkiezingen in de rest van Nederland blijkt.
- De PvdA zal ten opzichte van de vorige Gemeenteraadsverkiezingen de grote verliezer zijn. Een halvering van het aantal raadszetels is daarbij niet uingesloten. Wel doet de PvdA het duidelijk beter dan als het kabinet niet was gevallen en daardoor ook (wat) beter dan bij de Europese Parlementsverkiezingen.
- D66 zal het veel beter doen dan bij de beide verkiezingen in 2006. Maar het lijkt erop dat D66 nu weer wat aan het wegzakken is en het slechter zal doen dan bij de Europese Parlementsverkiezingen.
- De SP zal het veel slechter doen dan bij de Tweede Kamerverkiezingen. De uitslag zal niet zo ver af liggen van de laatste Europese Parlementsverkiezingen en de vorige Gemeenteraadsverkiezingen.
- Groen Links zit in de lift. De goede uitslag van de verkiezingen van het Europees Parlement lijkt overtroffen te worden.
- ChristenUnie/SGP lijken zich op hetzelfde niveau of iets hoger niveau te bevinden als de vorige Gemeenteraadsverkiezingen
- Bij de overige partijen zal blijken dat Trots op Nederland in diverse gemeenten een zetel zal halen en dat is in mindere mate ook het geval bij Partij voor de Dieren.

Evenals in 2006 kan er tussen de Gemeenteraadsverkiezingen en de Tweede Kamerverkiezingen electoraal nog veel gebeuren. De insteek op 9 juni 2010 is een andere dan op 3 maart 2010. Toch zijn er drie belangrijke verschillen met 2006. In de eerste plaats viel in 2006 het kabinet 4 maanden na de gemeenteraadsverkiezingen, toen het gat tussen PvdA en CDA al gereduceerd was van bijna 20 zetels naar minder dan 10. Nu wordt die val van het kabinet al "meeegenomen" bij deze verkiezingen. In de tweede plaats werd in 2006 de schuld niet, zoals nu wel, gedeeltelijk aan het CDA gegeven. En in de derde plaats was de termijn tussen die twee verkiezingen in 2006 8 maanden en nu 3 maanden.